

Marleen Baeten

Van Theaterstorm tot Kunstbende

IS THEATEREDUCATIE TE HEET?

In elk nummer van deze jaargang werd ingezoomd op een bepaald segment van kunsteducatie. De laatste bijdrage in de reeks is een denkoefening over kunsteducatie voor kinderen en jongeren, aan de hand van een aantal initiatieven en praktijken in het theaterveld. Met ook de vorige afleveringen van de artikelenreeks in het achterhoofd worden tot slot enkele bedenkingen geformuleerd. Geen eindconclusies, maar een tussenstand. Er valt immers nog veel meer te vertellen over kunsteducatie en er liggen nog heel wat uitdagingen in het verschiet.

Onder de titel 'Is theatereducatie te heet' schetst Leen Thielemans, coördinator van Kunst in Zicht, in de rubriek *Bevlogen* van *Courant* nr. 64 (sept.-okt. 2003) een hallucinant beeld van het succes van *Theaterstorm*.

THEATERSTORM

Gedurende dit schooljaar zullen 1406 klassen 10- tot 15-jarigen kunnen genieten van een introductie op een theateervoorstelling in schoolverband. In totaal zullen 19 producties in 26 cultuurcentra 'professioneel' omkaderd worden door dramadocenten in samenspraak met de betrokken theatermakers. *Theaterstorm* is mogelijk dankzij de samenwerking tussen actoren uit diverse domeinen: Kunst in Zicht (Antwerpse provinciale werking ter ondersteuning van de kunsteducatie in het onderwijs), Mooss (een landelijke jeugdinstelling voor actieve kunsteducatie), cultuurcentra, theater- en dansgezelschappen, Cultuur Lokaal, CANON cultuurcel Onderwijs.

Leen Thielemans verwoordt haar tevredenheid over het feit dat kunsteducatie eindelijk niet meer het broertje-dood van de kunsten is, en

stelt tot slot een aantal vragen: hoe het nu verder moet, wie welke verantwoordelijkheden zal opnemen, wie daartoe met wie zal samenwerken en hoe we alle kinderen en jongeren – niet alleen de stedelijke – kunnen 'besmetten met de theatermicrobe'. Kern van het betoog vormt de educatieve omkadering van voorstellingen, waarvoor de vraag vanuit onderwijs en cultuurcentra groter is dan het aanbod. De cijfers zijn inderdaad indrukwekkend: na één jaar proefdraaien lagen er al circa 2150 aanvragen voor 44 voorstellingen op tafel, en wie weet is dat nog maar het topje van de ijsberg. Helemaal te gek wordt het echter wanneer je je begint voor te stellen wat Leen Thielemans beschrijft: hoe dramadocenten het land rondhossen om 'van klas tot klas telkens dezelfde omkadering van één lesuur te geven'. Bovendien, schrijft ze, is het 'niet evident om een introducerende workshop te maken op maat van een voorstelling die nog in première moet gaan'.¹

Is dit een grap of om te huilen?

Je moet geen sterk vergrotende bril opzetten om de *Bevlogen*-tekst als volgt te lezen.

Theater is moeilijk

'We gaan er pertinent vanuit dat het

kunstwerk (hier de voorstelling) voor zich spreekt, dat uitleg en educatie eigenlijk overbodig zijn en zoniet, zich op gedifferentieerd niveau dienen aan te bieden', schrijft Leen Thielemans. Toch moeten in één seizoen tijd negentien theater- en dansproducties voor 10- tot 15-jarigen professioneel omkaderd worden! Als het van de cultuurcentra afhangt, zouden er zelfs vierenveertig voorstellingen door een dramadocent omkaderd moeten worden, maar dat zegt dan misschien meer over de competentie of achtergrond van een aantal cultuurfunctionarissen.² Of over de effecten die zij verwachten van een goede omkadering. Eén van de expliciete doelstellingen van *Theaterstorm* is immers 'de schoolvoorstelling in de betrokken cultuurcentra vlotter en aangenamer te laten verlopen', in het verlengde van de eerste doelstelling: 'jongeren een optimale theaterervaring bezorgen'. Uit de evaluatie van het pilootproject vorig schooljaar bleek dat de *Theaterstorm*-voorstellingen effectief vlotter verliepen, wat niet in het voordeel spreekt van de gangbare omkadering op school. Een derde doelstelling van *Theaterstorm* is dan ook 'leraren voorbeelden geven van hoe een voorstelling op maat kan worden geïntroduceerd'.

Leerkrachten zijn sukkels

Zo staat het er natuurlijk niet, maar toch. 'De leraren (die vorig schooljaar betrokken waren bij het pilootproject van *Theaterstorm*, nvdr) lieten weten dat ze het bezoek van een dramadocent in de klas apprecieerden omdat op die manier een meer toegepaste voorbereiding kon gebeuren, omdat ze er zelf ook iets uit leerden, omdat er eens iemand anders voor de klas stond (wat blijkbaar vanzelf enthousiasmerend werkt)'. Lovende woorden dus voor het initiatief en de kwaliteit van de externe omkadering. Je zou hieruit kunnen concluderen dat leerkrachten bescheiden, collegiale mensen zijn die een frisse wind waarderen, maar uit de verwijzing naar het 'vlotter verloop' van de voorstellingen met 'professionele' omkadering en uit het spectaculair hoge aantal aanvragen voor de tweede *Theaterstorm* moet je wel besluiten dat leerkrachten hulpeloze wezens zijn, niet in staat of bereid om hun leerlingen adequaat voor te bereiden.

Gelukkig is er de kunsteducatie door professionelen.

De mensen die in dit landje al een tiental jaar bezig zijn met theatereducatie, zijn bijna op één hand te tellen. Al die tijd hebben ze niet stilgezeten. Met vallen en opstaan hebben ze